

Udstilling

Fotografi på naturens præmisser

Fotografen Janne Klerk har fanget Danmarks vidtstrakte kyster med sit kamera. Her ses Sejerøbugten. Foto: Janne Klerk

20. september 2017, kl. 0:00

Claus Grymer

Betagende udstilling på Ribe Kunstmuseum med Janne Klerks fotoserie ”Danmarks kyster”

Hvad skal vi med ord? Naturen siger det hele. Og bedre end ord kan. Det bliver man overbevist om, når man ser Janne Klerks betagende fotoserie ”Danmarks kyster”, der vises på Ribe Kunstmuseum indtil den 7. januar 2018. Udstillingen har tidligere været vist på Fuglsang Kunstmuseum i Toreby, og man undrer sig ikke over, at den dér blev besøgt af over 10.000. For det er værker, der med deres intense og umiddelbare udtrykskraft taler til alle.

Et katalog foreligger ikke, og man savner det heller ikke. Det stille samliv med billederne efterlader ikke spørgsmål, men svar. Man overgiver sig til den præsenterede virkelighed med en følelse af at blive lukket ind på et område, hvor man bør bevæge sig med største varsomhed. Man føler sig næsten som et forstyrrende element i en verden, der synes at være helt sin egen. På den gode måde. De få personer, man træffer, anskues som en del af en større helhed, set som de er gennem respekt for de rammer, der sættes af naturen. Den glimtvis menneskelige tilstedeværelse er på dens præmisser. Skarpt og indlevet iagttager

og viderebringer Janne Klerk sine visioner af det konkret foreliggende.

I museets underetage er der mere godt at komme efter, nemlig et udvalg fra Janne Klerks fotoserie "Tanker til Brorson" fra 2003, der i salmedigterens ånd dvæler ved skaberværket, lydhør og meddigtende.

I en af de tekster, der er sat op på væggene i hovedudstillingen, understreger kunstneren, i hvor høj grad det sete afhænger af de øjne, der ser. Som hun tilføjer: Hvis et antal fotografier stiller ind på det samme motiv, vil der komme lige så mange forskellige billeder ud af det.

Resultaterne afhænger dog ikke kun af øjnene, men også af den enkeltes væsen. "Vi ser med hele vort væsen," som hun skriver. Fotografier, der kommer os ved, rummer noget af sindet hos den person, der har taget dem. Ligesom vi, der betragter dem, har alt det, der er os, med i vores opfattelse af værkerne. Også erfaringen har øjne at se med.

Men uanset nuancerne i perceptionen af udstillingen må alle kunne blive enige om, at den skærper sansen for det mangfoldige i naturen omkring os. Det kan være i nogle af dens mest spektakulære elementer – såsom Møns Klint, hvis smukke og faretruende skrænter optræder på flere af værkerne – eller det kan være en tilsyneladende helt banal sammenhæng med en række køer ved Sejerøbugten. Men det "banale" vil ikke slippe én. Kombinationen af dyr, vand, græs og himmelrum har en særlig, livgivende ro over sig – en ro, der så at sige gør billedet større end sit motiv.

Netop roen er en af de egenskaber, der er baggrunden for, at Janne Klerks værker med rette er blevet sammenlignet med guldaldermalernes. Men de virker ikke verdensfjerne. Tværtimod. Hun giver os virkeligheden, som den er – eller som den kan ses at være. Hun manipulerer ikke sine motiver, sådan som guldaldermalerne kunne gøre.

Det, publikum ser, er det, som hun selv i skabelsens øjeblik så gennem linsen. Alle beslutninger vedrørende et billede bliver taget på stedet og ikke efterfølgende ved en computer.

Skønheden er altså sand. Og alle har vi adgang til den. Samtidig er skønheden fuld af overraskelser. Det, vi måske troede, vi kendte, rummer træk, vi **ikke** kendte. Hvert foto er som et digt – til berigende og udfordrende fordybelse.

Et væld af stemninger anslås i de store fotografier – de største er over to meter brede. Idyller er der slet ikke tale om. Billederne har i det hele taget alt for mange lag til at kunne være i en overskuelig konklusion.

Et billede fra Kloster Havn i Nissum Fjord har et varmt, forsonende lys over sig, men vi er langt fra det yndige. Det er et hverdagsbillede. Men de, der lever i den antydede hverdag, er forsvundet. Det er, som om de lige har brudt op – og som om Janne Klerk hurtigt har grebet chancen for tage et foto af nogle kortvarigt forladte rekvisitter, der hører fiskeriet til. Endnu længere fra den blanke idyl kommer man med et foto taget i Korshavn på Fyns Hoved. Igen drejer det sig om et hverdagsbillede, men her med en drejning mod forfaldet – et indtryk, der styrkes ved synet af en temmelig udtjent campingvogn. Alt i alt i virker sceneriet som en fremvisning af den sidste fase, før lossepladsen tager over.

Mere typisk for Janne Klerk er et foto fra Skagens Odde. Et i sig selv hvilende stykke natur sammenfattet til et poetisk mesterværk. Oppe over det hele ruger et bjergmassiv af en stor, sort sky, fra hvis udkant et tyndt lys siler ned. Vandpytterne kunne være noget af skyen, der er faldet ned på stranden, hvor også en flok fugle er landet. Helt i baggrunden anes det skummende hav. Man hører det næsten buldre, mens man afventer, at regnen skal bryde løs oppe fra ”bjerget”.

Det kan siges kort: Ligesom Brorson-billederne er ”Danmarks kyster” en sang til skaberværket.